

Kopi til:
Jonas Dahllöf

Dato: 11.09.2024
Vår ref: 24/00686-6
Deres ref:

Vedtak om tildeling av utvinningsrett for Gjersvik 1 i Røyrvik kommune. Søker Joma Gruver AS

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til søknad om utvinningsrett av 14.02.2024 og senere korrespondanse i saken.

1. Tildeling av utvinningsrett

DMF har mottatt kr 10 000,- i gebyr for behandling av søknaden, jf. forskrift til mineralloven § 5-1.

Joma Gruver AS, org.nr. 974 359 073, heretter benevnt «rettighetshaver» eller «JG», gis utvinningsrett etter mineralloven § 29 i de områdene som defineres i vedlegg 1. Utvinningsretten gis på bakgrunn av dokumentasjon på forekomst av kobber og sink. Grunnstoffene i den påviste forekomsten er statens mineraler, jf. mineralloven § 7 bokstav a.

Koordinater til utvinningsretten er i vedlegg 1. Området for utvinningsrett gjelder følgende areal i Røyrvik kommune:

Tabell 1: Tildelt utvinningsretter til Joma Gruver AS

Rettighetsnummer	Rettighetsnavn	Areal (m ²)
0085/2024	Gjersvik 1	1 000 000

2. Tinglysning av utvinningsrettene

Utvinningsrett skal tinglyses i grunnboken, jf. mineralloven § 36. Dette skjer etter melding fra DMF til registerføreren, jf. forskrift til mineralloven § 1-7 og tinglysningsforskriften kap. 2. DMF vil følge opp dette.

3. Høring

DMF har vurdert at det ikke er nødvendig med offentlig høring før tildeling av utvinningsretter i denne saken, jf. forvaltningsloven § 17. DMF skal vurdere om JG har sannsynliggjort at det finnes en forekomst av statens mineraler med en slik rikholdighet, størrelse og beskaffenhet at den kan antas å være drivverdig, eller å bli drivverdig innen rimelig tid. Dette er vurdert basert på de undersøkelser og vurderinger som JG har gjort, og alle aspekter ved søknaden er ettergått av DMF.

Andre har ikke hatt anledning til å foreta undersøkelser etter statens mineraler i området etter at JG fikk best prioritet i 2018. En offentlig høring av søknaden kan derfor ikke antas å tilføre informasjon om forekomstens rikholdighet, størrelse og beskaffenhet som ikke allerede er kjent for DMF.

Utvinningsrett gir ikke rett til gruvedrift, men rett til å senere søke om driftskonsesjon, jf. mineralloven § 43. Hvis det skal gjøres nye undersøkelser i området for tildelt utvinningsrett, skal dettes varsles på samme måte som før, jf. mineralloven § 18 fjerde ledd. En eventuell fremtidig søknad om driftskonsesjon vil bli sendt på offentlig høring, og grunneiere, bruker av grunnen, naboer og relevante myndigheter vil bli særskilt orientert om høringen.

4. Vurdering av søknaden

4.1 Rettslig grunnlag

Undersøker med best prioritet i området kan søke om utvinningsrett. Vilkårene som må være oppfylt for å få en utvinningsrett følger av mineralloven § 29: «Utvinningsrett skal gis når søkeren sannsynliggjør at det i undersøkelsesområdet finnes en forekomst av statens mineraler med en slik rikholdighet, størrelse og beskaffenhet at den kan antas å være drivverdig, eller å bli drivverdig innen rimelig tid.»

Sannsynlighetskravet i mineralloven § 29 er en videreføring av § 23 i bergverksloven av 1972, som på sin side skjerpet inn på kravene for å kunne få utmål (utvinningsrett) sammenlignet med kravene etter bergverksloven av 1842. Om sannsynlighetskravet sies det i Ot.prp. nr. 1 (1971-1972) s. 17:

Forslaget innebærer ikke mer enn at mulig drivverdighet skal sannsynliggjøres. Stort mer forsiktig kan man vanskelig uttrykke seg hvis det i det hele tatt skal stilles noe krav. Hva som i praksis skal til for å tilfredsstille et slikt krav til sannsynliggjøring, må vurderes i hvert enkelt konkret tilfelle. Det er derfor ikke mulig å lovfeste noen spesielle retningslinjer. Det må bli opp til bergmesteren i det enkelte tilfelle å foreta den nødvendige vurdering. Det bergmesteren skal kreve, er at undersøkelser blir gjennomført i et slikt omfang at det blir mulig å foreta en vurdering av hvor vidt rekvirentens grunnlag lar seg betegne som realistisk eller ikke. Urealistiske søknader skal avslås. Ved denne vurdering skal bergmesteren legge til grunn et praktisk og liberalt skjønn.

Disse føringene for tolkningen av mineralloven § 29 gjelder fremdeles, og DMF har til oppgave å vurdere om de undersøkelser og beregninger som er gjort er tilstrekkelige til å tilfredsstille dette kravet. Samtidig må tolkningen av loven avpasses teknologiske fremskritt, samfunnsutvikling og den konkrete geologien i det omsøkte området.

Kravet til sannsynliggjøring innebærer at DMF for må vurdere det som mer sannsynlig at forekomsten er drivverdig enn at den ikke er det, dvs. alminnelig sannsynlighetsovervekt. Hvis det foreligger slik sannsynlighetsovervekt, skal utvinningsrett tildeles, jf. Ot.prp. nr. 43 (2008-2009) s. 65.

Ifølge forskrift til mineralloven § 1-6 skal hvert enkelt utvinningsområde:

- være en rettvinklet firkant med mindre særlige grunner tilsier en annen form
- ikke ha flere enn fire hjørnepunkter
- ikke være større enn nødvendig for å dekke forekomstens sannsynlige utstrekning

- ikke være større enn 1 km²

I grunnen er grensene for utvinningsområdene loddrette.

Kravet til firkantede områder innebærer at rettighetsområdene vil dekke mer enn forekomsten i seg selv, siden forekomsten sjelden vil være en firkant. Områdene skal likevel ikke være større firkanter enn hva som rimeligvis kan anses å dekke forekomstens utstrekning. Det er søkers ansvar å dokumentere utstrekningen innenfor områdene.

Ved utøvelse av offentlig myndighet skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 legges til grunn, jf. § 7. Tildeling av utvinningsrett etter mineralloven gir ikke rettighetshaver rett til å igangsette drift, og vedtaket vil derfor ikke berøre naturmangfoldet, jf. § 8. Prosjektets konsekvenser for naturmangfold vil bli vurdert av DMF hvis det blir søkt om driftskonsesjon etter mineralloven § 43, og vil også bli vurdert av kommunen ved deres behandling av regulering etter plan- og bygningsloven. DMF legger til grunn at det ikke er nødvendig å foreta ytterligere vurderinger etter naturmangfoldloven i vedtak om tildeling av utvinningsrett.

4.2 Vurdering av vilkårene i mineralloven § 29

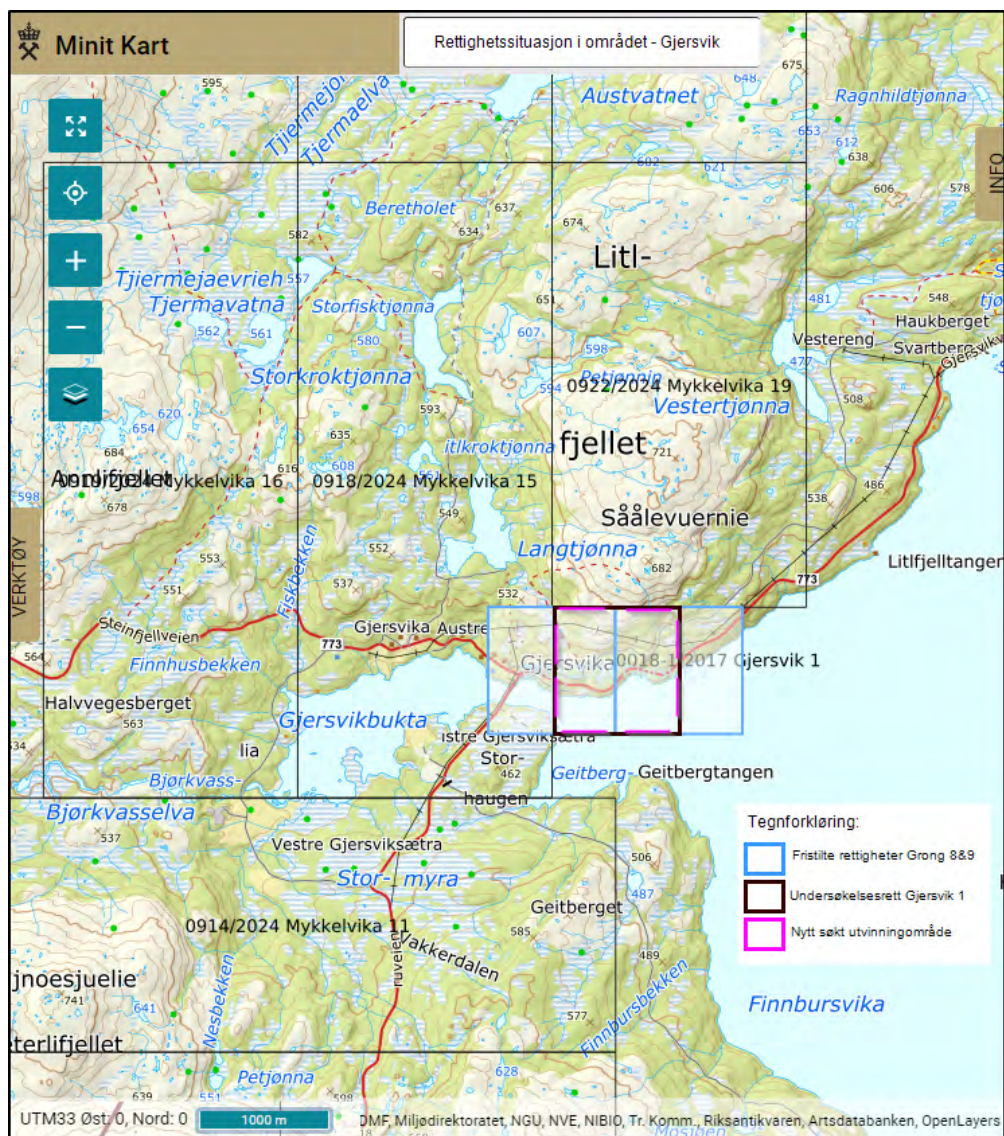
Best prioritet

Rettighetshaver har søkt om utvinningsrett i Gjersvik-området i Røyrvik kommune. Følgende undersøkelsesrett lå til grunn for søknaden om utvinningsrett:

Tabell 2: Undersøkelsesrett som lå til grunn for søknad om utvinningsrett

Rettighetsnummer	Rettighetsnavn	Areal (m ²)	Tidelingsdato
0018-1/2017	Gjersvik 1	1 000 000	01.03.2017

Undersøkelsesretten Gjersvik 1 fikk ikke beste prioritet fra tidelingsdato, den 01.03.2017. Prioriteringsdatoen er beregnet fra 15.03.2018, den dagen da rettighetene Grong 8 og 9 [0070-1 og 0071-1/2011] registrert på Drake Resources Ltd ble fristilt. Syvårsfristen begynte å løpe fra datoen rettighetshaver fikk best prioritet, dvs. 15.03.2018 (se rettighetssituasjon i Figur 1). JG hadde dermed best prioritet i hele undersøkelsesområdet da søknaden om utvinningsrett ble sendt inn.

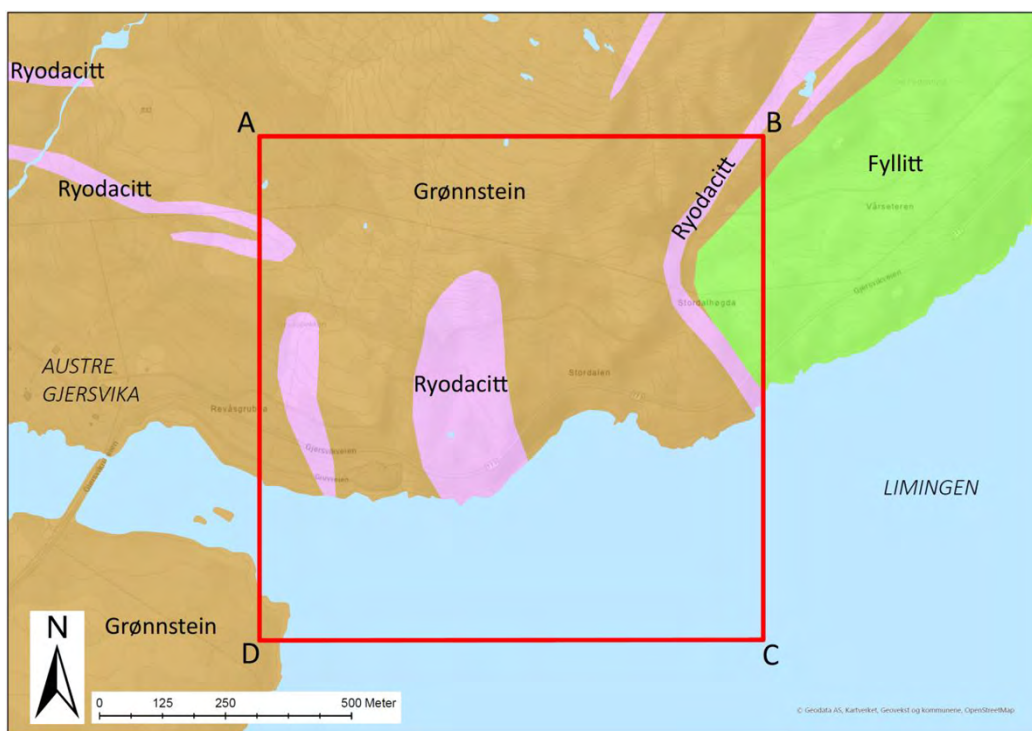

Figur 1 – Rettighetssituasjon for Gjørvik 1.

Om forekomsten

DMFs vurdering og tolkning av geologiske forhold av mineralressursene i omsøkt område er basert på innholdet i søknaden. Søknaden omhandler en malmforekomst av kobber og sink som ligger innenfor Grongfeltet. Dette er et 80 kilometer langt og 20 kilometer bredt område som inkluderer hovedforekomsten i Joma-feltet og flere mindre forekomster, som Gjørvik. Forekomstene er en del av de store vulkanogene massive sulfidmineraliseringene med varierende kopper- og sinkinnhold, som ble omdannet og deformert gjennom den komplekse kaledonske fjellkjededannelsen. Gjørvik forekomsten er tolket til å være en synklinal hvor akse stuper sørover med ca. 20 grader mot innsjøen Limingen (se Figur 2). Malmsonen er 1-8 meter tykk, og består av metavulkanitter av tholeiittisk sammensetning (grønnsteiner) og meta-intrusive bergarter av rhyolittisk sammensetning (ryodacitt).

Den massive sulfidmineraliseringen er i hovedsak assosiert med metafelsiske, Na-rike, keratofyriske, pyroklastiske komplekser (ryodacitt). De vanligste mineralene er pyritt, kobberkis, magnetkis, sinkblende og magnetitt.

Figur 2: Geologisk kart over Gjersvik-forekomsten.

Forekomstens beskaffenhet, størrelse og rikholdighet

Det var drift på Gjersvik-forekomsten i perioden 1993-1998 og den ble drevet som tilleggsmalm til Joma-forekomsten. Det har vært utført ulike typer lete- og undersøkelsesarbeider i Gjersvik-området siden starten av 1900-tallet. Dette inkluderer kartlegging og geokjemiske analyser av blotninger i dagen og i de gamle gruvene, kjerneboringer og geofysiske undersøkelser.

I søknaden opplyser JG at Gjersvik-forekomsten er dekket av 178 borehull, som er benyttet dels for ytterligere kartlegging av malmgrensene og dels for å styre pågående drift i den aktuelle driftsperioden. Forekomsten ble definert av geofysiske TURAM-målinger i 1958. Under driften ble CP- og TEM geofysiske metoder brukt. CP viste en avgrenset forekomst med uklare indikasjoner mot vest og nord. TEM kartla nye forekomster, men avdekket uklare forhold, spesielt mot nord og nordøst. Disse er ikke fulgt opp. Malmen fortsetter under Limingen mot sør, men TEM kunne ikke måle her på grunn av årstiden. Det er få indikasjoner på forekomster sør for Geitbergvika, og parallelle soner under synformen er lite undersøkt, noe som kan være et potensielt leteområde.

Tonnasjen i Gjersvik-forekomsten er beregnet flere ganger, inkludert tre beregninger på 1990-tallet i forbindelse med pågående driften. Etter drifts avslutning ble det i september 1998 fastslått at uttaket var 507 070 tonn med 1,77 % Cu og 0,75 % Zn.

SRK Consulting («SRK») utførte en analyse av Joma-forekomsten i 2021 for å beregne gjenværende mineralressurser som er utarbeidet i samsvar med *CIM Definition Standards for Mineral Resources and Mineral Reserves (Mai 2014)* og *NI43-101 Standards of Disclosure for Mineral Projects (Mai 2016)*. SRK-analysen har benyttet historisk produksjon for å angi parametere for prosessering av malmen, med antatt utvinningsgrad for kobber (Cu) og sink (Zn) på henholdsvis 87 % og 76 %.

Brytningsmetodene i Gjersvik er planlagt å kombinere ortdrift, rom og pilar, og langhullsboring, uten behov for nye åpninger mot dagen. Malmen fra Gjersvik vil bli transportert til Joma for videre prosessering. Det vil ikke være behov for deponi utenfor gruen, da gråberg kan lagres under jord i den eksisterende gruen.

Økonomisk vurdering:

JG planlegger oppstart av ny drift på Joma-forekomsten og anser malmen i Gjersvik-forekomsten til å være en tilleggsressurs til Joma-forekomsten. Det er i dag usikkert når Gjersvik-forekomsten vil komme til utnyttelse, men det er sannsynlig at det vil ta noe tid etter eventuell oppstart av Joma-forekomsten.

Siden det har vært drift på Gjersvik-forekomsten tidligere, er det et stort datagrunnlag som danner grunnlaget for beregninger av mineralske ressurser og reserver. I søknaden opplyser JG at den tidligere driften i Gjersvik, ut fra deres erfaring, var rimeligere enn i Joma. Søker har beregnet verdien av gjenstående malmressurser basert på to forskjellige tonnasjeer for mineralressurser. Det første scenarioet inneholder tall for mineralressurser og -reserver, som er beregnet til ca. 21 000 tonn reserver og ca. 931 000 tonn ressurser. I det andre scenarioet har søker utført en konservativ beregning ved å bruke en tonnasje for mineralressurser på 500 000 tonn. Beregningene for begge scenarioene kommer fra statusrapporten fra februar 1998.

DMF har gjennomgått den økonomiske vurderingen av forekomstens drivverdighet. Begge scenarioene gir en lønnsomhet som ivaretar lavere metallpriser og svakere dollarkurs. Søker har brukt kobberpris på 8600 US dollar (USD)/tonn. Kobberprisen i starten av september 2024 er ca. 8400 USD/tonn, og har økt med 10 % på ett år. Sinkprisen er i søknaden satt til 2600 USD/tonn. Sinkprisen i starten av september 2024 er ca. 2900 USD/tonn., og har økt med 21 % på ett år. Ifølge søker vil etterspørselen etter kobber og sink øke på grunn av blant annet det grønne skiftet og energiomstillingen.

Gruvekostnaden er satt til USD 31,8 per tonn, og prosesserings-/generelle kostnader er satt til USD 14,5 per tonn. JG har foretatt en beregning av nåverdi basert på mineralressursestimatet, og tallene som er benyttet i analysen fremkommer også i søkers beregning av malmressurser.

Dollarkursen benyttet i søknaden er 10,61 norske kroner (NOK)/USD. Dette er et høyt tall, men ikke rekordhøyt. NOK har svekket seg over de siste ti årene. En dollarkurs på 10,61 NOK/USD er derfor ikke urimelig.

Ved bruk av et konservativt mineralressursestimat, historisk produksjon og det som synes å være rasjonelle metallpriser og valutakurser så anser vi den økonomiske vurderingen til å være tilfredsstillende.

Slik vi vurderer den samlede dokumentasjonen i saken er kravet til sannsynliggjort drivverdighet iht. mineralloven § 29 oppfylt. Prosjektet er sårbart for ytterligere økninger i investeringskostnader, men ikke i en slik grad at det er tvil rundt om utvinningsrett skal tildeles. DMF minner her om at terskelen for å få tildelt utvinningsrett er lav, og at det vil bli stilt langt større krav til økonomiske modeller og avklaring av usikkerheter ved eventuell søknad om driftskonsesjon.

4.3 Konklusjon

Joma Gruver AS dokumenterer i sin søknad at det er gjort omfattende kartleggingsarbeid av forekomstens rikholdighet, størrelse og beskaffenhet for Gjersvik-forekomsten.

Basert på rettighetshavers informasjon om resultatene av gjennomførte undersøkelser, operasjonelle kostnader og investeringer, mener DMF at utvinner har sannsynliggjort at forekomsten er av en slik rikholdighet, størrelse og beskaffenhet at den kan antas å være drivverdig eller å bli drivverdig innen rimelig tid, jf. mineralloven § 29. Utvinningsrett skal derved tildeles.

5. Generell orientering

5.1 Utvinningsrettens innhold

En utvinningsrett gir rettighetshaver rett til å ta ut og nyttiggjøre seg alle forekomster av statens mineraler i utvinningsområdet. Forekomst av grunneiers mineraler kan tas ut så langt det er nødvendig for å ta ut forekomst av statens mineraler, jf. mineralloven § 32 første ledd. Se for øvrig redegjørelse i kap. 4.

Rettighetshaver må ha samtykke fra grunneieren til å gjøre inngrep i grunnen. Dersom grunneieren ikke vil gi tillatelse, kan rettighetshaver søke Nærings- og fiskeridepartementet om samtykke til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for utvinning og foredling av statens mineraler, jf. mineralloven § 38 andre ledd.

Rettighetshaver må få tildelt driftskonsesjon fra DMF før drift kan starte opp dersom det skal tas ut mer enn 10 000 m³ masse. Utvinningsrett er et nødvendig vilkår for å kunne få konsesjon. Med «uttak av masse» menes uttak av urørt (in situ) forekomst av fast fjell og løsmasser.

Utvinningsretten gir rett til å ta ut alle mineralene som er nødvendig for å ta ut statens mineraler, jf. mineralloven § 32 første ledd.

5.2. Varslingsplikt for undersøkelsesarbeid innenfor utvinningsrett

Rettighetshaver skal skriftlig varsle DMF, grunneieren og brukeren av grunnen om undersøkelsesarbeid minst to måneder før arbeidene igangsettes. Varselet skal inneholde en plan for arbeidene og for atkomsten til og i undersøkelsesområdet, en redegjørelse for mulige skader som kan oppstå og for hvilke tiltak som skal settes i verk for å hindre slike skader, jf. mineralloven § 18.

5.3 Opphør og forlengelse

En utvinningsrett opphører når

- a) driftskonsesjon etter § 43 ikke er gitt innen ti år fra den dagen utvinningsretten ble gitt,
- b) uttaket ikke faller inn under lovens krav om driftskonsesjon og det er gått mer enn ti år fra den dagen utvinningsretten ble gitt uten at drift er satt i gang,
- c) forlenget frist etter § 34 er utløpt, eller
- d) ett år er gått siden driftskonsesjonen bortfalt.

DMF kan etter søknad forlenge varigheten av utvinningsretten, jf. mineralloven § 34.

5.4 Overdragelse av en utvinningsrett

En utvinningsrett kan overdras. Overdragelsen må godkjennes av DMF. Søknaden må sendes til DMF uten ugrunnet opphold etter at avtale om overdragelsen er inngått, jf. mineralloven § 35.

Søknad om overdragelse kan avslås dersom det foreligger avslagsgrunner som nevnt i mineralloven §§ 13 og 24. Mineralloven § 27 får også anvendelse ved overdragelse.

5.5 Årsavgift

For å beholde en utvinningsrett til statens mineraler må utvinner betale en årlig avgift til staten, jf. mineralloven § 56. Årsavgiftenes størrelse er nærmere fastsatt i forskrift til mineralloven, se forskrift til mineralloven § 5-3.

Avgiften skal betales forskuddsvis til DMF innen 15. januar hvert år. Hvis avgiften ikke blir betalt innen fristen, legges det til en tilleggsavgift på 50 prosent som skal betales innen 30. april samme år. Betales ikke avgiften innen tilleggsfristen, faller rettigheten bort.

5.6 Forholdet til annen lovgivning

En utvinningsrett etter mineralloven erstatter ikke krav om tillatelser etter annen lovgivning, jf. mineralloven § 5. Dette kan f.eks. gjelde regulering og tillatelser etter plan- og bygningsloven, utslippstillatelse etter forurensingsloven, mv. Aktiviteter etter mineralloven kan ikke iverksettes før alle nødvendige tillatelser etter ulike lovverk er innhentet. Det er rettighetshavers ansvar å sørge for å innhente de nødvendige tillatelsene.

5.7 Rapportering av ved opphør av undersøkelsesrett

Ved tildeling av utvinningsrett opphører undersøkelsesretten i området det blir tildelt utvinningsrett. DMF vil i den anledning be om innsending av rapport iht. forskrift til mineralloven § 1-4. Vi gjør oppmerksom på at det også kan bli aktuelt å be om «representativt utvalg av borkjerneprøver og prøvemateriale», jf. § 1-4 andre ledd bokstav f. Rapport og ev. prøvemateriale vil ikke bli gjort offentlig så lenge utvinningsretten består, jf. § 1-4 sjettede ledd.

6. Annen informasjon

Vedtaket kan påklages i samsvar med reglene i forvaltningsloven kap. VI. Fristen for å klage er 3 uker etter at dere mottok dette brevet. Klagen skal sendes til DMF. Dersom DMF ikke finner grunn til å gjøre om vedtaket, sendes klagen til Nærings- og fiskeridepartementet, som treffer endelig vedtak i saken. Klagen må beskrive og begrunne hva det klages over, og inneholde forslag til endringer.

En part har rett til innsyn i sakens dokumenter med de begrensninger som følger av forvaltningsloven §§ 18a til 19.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Marte Kristoffersen
seksjonssjef

Marte Nordaune
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Marte Nordaune

Vedlegg:

Vedlegg 1 utvinningsrett Gjersvik 1

Vedlegg 2 generell informasjon om utvinningsrett

Mottakere:

Joma Gruver AS

Stadionveien 4

7898 LIMINGEN

Kopi til:

Østre Namdal

c/o Mats Joma Nyvikveien 28

7898 LIMINGEN

Reinbeitedistrikt

Jonas Dahllöf